

21.06.2022

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
PL 36
00521 Helsinki

**Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon lausunto koskien
Mäntsälän Hirvihaarantien jalankulku- ja pyöräilyväylän rakentamista**

HEL 2022-007756 T 10 03 01

Destia on pyytänyt Keski-Uudenmaan alueelliselta vastuumuseolta lausuntoa tiesuunnitelmasta Mt 1456 Hirvihaarantie jalankulku- ja pyöräilyväylä välillä Mt 140 - Sepänmäki, Mäntsälä. Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo antaa lausunnon rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman sekä arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Mt 1456 Hirvihaarantien jalankulku- ja pyöräilyväylän tiesuunnitelma sijoittuu välille Mt 140 – Sepänmäki. Suunniteltavan väylän pituus on noin 4,0 kilometriä. Suunnittelualueeseen kuuluu lisäksi noin 200 metrin osuus Kuntomajantiellä (Mt 11711) välillä Hirvihaarantie - Hirvihaarankoulu. Suunnittelukohte sijaitsee Mäntsälän kunnassa maaseutumaisessa ympäristössä haja-asutusalueella.

Tiesuunnitelman ratkaisut perustuvat vuonna 2020 laadittuun esisuunnitelmaan ”Jalankulku- ja pyöräilyväylän esisuunnitelma Mt 1456 Hirvihaarantie, väli Mt 140 – Sepänmäki”.

Väylän jatkuvuuteen on kiinnitetty huomiota väylän sijoituessa tämän hankkeen osalta koko osuudella Hirvihaarantien samalle puolelle. Väylän puolen vaihdosta johtuvat niin sanotut turhat tien ylitykset jäävät kokonaan pois ja väylä on turvallisempi jalankulkijoille ja pyöräilijöille.

Määrittävänä tekijänä linjauksen valinnassa oli myös Hirvihaaranten kosken kohta. Kosken kohdalla uusi väylä on mahdollista toteuttaa vain Myllysilän pohjoispuolelle, ottaen huomioon uuden jalankulku- ja pyöräilyväylän toteuttamiseen liittyvät rajoitteet. Mikäli silta halutaan toteuttaa maisemallisesti sopivana puusiltana, on tien eteläpuolella kosken

21.06.2022

uoma liian leveä sillan jännemitalle. Myllysilan eteläpuolella koski on myös määritetty arvokkaammaksi alueeksi kuin sillan pohjoispuolella.

Uuden väylän rakentamisen vaikutukset maisemaan ja taajamakuvaan jäävät vähäisiksi. Nykyinen tieaukko levenee, suljetuilla metsäisillä jaksolla maisematilan avartuminen on kokemuksena positiivinen ja avoimilla peltoalueilla luonteva. Tonttien ja rakennusten läheisyydessä paikoin pihaa rajaavan ja suojaavan kasvillisuuden poistuminen kuitenkin koetaan negatiivisena. Kasvillisuuden siirroilla tai uusilla istutuksilla tilannetta voidaan kuitenkin korjata. Hirvihaaran alueella on useita kulttuurihistoriallisesti merkittäviä alueita. Suunnittelun alueen länsiosassa väylä sivuaa kulttuurihistoriallisesti merkittäviä kohteita, Seuratalo Hirviliinan ja Vanha-Finnilän piha-alueita rakennuksineen. Näillä kohdin väylä rakennetaan korotettuna maantien viereen eikä väylä ulotu rakennuksille asti.

Suhteuttaen hankkeen vaikutuksia rakennettuun kulttuuriympäristöön ja maisemaan, ei Keski-Uudenmaan alueellisella vastuumuseolla ole tie-suunnitelmaan huomauttamista.

Arkeologian osalta suunnittelun alueella sijaitsevat muu kulttuuriperintökohde Hirffeharaby (Hirvihaara), jonka tunnus muinaisjäännösrekisterissä on 1000038499 ja muinaisjäännöskohteet Hirvihaara Koskela, tunnus muinaisjäännösrekisterissä 1000038497 sekä Hirvihaara Myllykoski, tunnus muinaisjäännösrekisterissä 1000038496. Kulttuuriperintökohde Hirffeharaby (Hirvihaara) sijaitsee Yli-Mäkeläntien ja Hirvihaarantien risteyksessä. Kyseessä on edelleen asuttu historiallisen ajan kylätontti, joka mainitaan vuoden 1543 maakirjassa. Mahdollisesti Hirvihaaran kylä on vanhempi ja on ollut paikalla jo 1400-luvun lopulla. Muinaisjäännös Hirvihaara Koskela sijaitsee Hirvihaaranjoen länsipuolella lähellä Myllysiltaa. Kohde on historiallisen ajan kylätontti, joka on perustettu ennen 1600 -luvun loppua. Hirvihaara Myllykoski on 1700 -luvulla käytössä ollut myllyn paikka.

Lausuntopyynnön suunnitelmakartassa 3T-1 Yli-Mäkeläntien ja Hirvihaarantien risteykseen on suunniteltu uusi pyörätie, lisäksi risteysalueeseen tehdään muutoksia. Keski-Uudenmaan aluevastuumuseo suosittaa, että kulttuuriperintökohteen alueella maahan kajoavat työt tehdään arkeologin valvonnassa. Tällä alueella on voinut säilyä vanhaan kylään liittyviä rakenteita ja kulttuurikerroksia. Mikäli alueella maanrakennustöiden yhteydessä havaitaan kiinteään muinaisjäännökseen viittaavia merkkejä, arkeologi voi dokumentoida kohteen maanrakennustöiden yhteydessä.

21.06.2022

Lausuntopyynnön suunnitelmakartassa 3T-2 esitetty jalankulku- ja pyöräilyväylä sekä väylän luiska on suunniteltu kulkemaan kiinteän muinaisjäännöksen Hirvihaara Koskela ylitse. Kuten Keski-Uudenmaan alueellisen museon aikaisemmassa lausunnossa (HEL 2021-006558 T 10 03 01) todetaan, ennen hankkeen etenemistä tulee asiassa menettellä muinaismuistolain 13. §:n mukaisesti. Yleisen tiehankkeen kyseessä ollessa on järjestettävä neuvottelu, jossa käydään läpi mahdollinen muinaisjäännökseen kajoaminen ja sen ehdot. Neuvottelussa tulee olla mukana hankkeen suunnittelijan lisäksi Museovirasto, Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo ja maanomistaja.

Mahdolliset arkeologiset tutkimukset hankkeen toteuttaja voi tilata neuvottelun jälkeen valitsemaltaan arkeologiselta toimijalta. Lista arkeologisista toimijoista, joilta tarjouksia tutkimuksista voi pyytää, on Museoviraston www -sivuilla osoitteessa:

<https://www.museovirasto.fi/fi/kulttuuriymparisto/arkeologinenkulttuuriperinto/arkeologisen-kulttuuriperinnon-tutkimus/arkeologisten-kenttatoidentilaaminen>.

Valittu toimija hakee Museovirastolta tutkimusluvan. Museoviraston laatimia Suomen arkeologisten kenttätöiden laatuohjeita tulee noudattaa kenttätöiden toteuttamisessa ja raportoinnissa, ks.

<https://www.museovirasto.fi/fi/kulttuuriymparisto/arkeologinen-kulttuuriperinto/arkeologisen-kulttuuriperinnon-tutkimus/arkeologisten-kenttatoiden-laatuohjeet>. Arkeologisten tutkimusten kustannuksista vastaa hankkeen toteuttaja.

Lisätiedot

Juha Vuorinen, tutkija, puhelin: 310 36940
[juha.h.vuorinen\(a\)hel.fi](mailto:juha.h.vuorinen(a)hel.fi)

Kulttuuriympäristötiimi, kulttuuriympäristöpäällikkö

Helsingin kaupunki
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristötiimi,
kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

4 (4)

21.06.2022

Johanna Björkman
ts. kulttuuriympäristöpäällikkö

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Postiosoite
PL 17401
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kulttuurijavapaa-aika@hel.fi

Käyntiosoite
Aleksanterinkatu 16
Helsinki 17

Puhelin
+358 9 310 1060
Faksi
+358 9 310 36664

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
fi0680001200062637
Alv.nro
fi02012566